

CZU: 005:378.14-057.875

CONDIȚIILE REALIZĂRII MANAGEMENTULUI TIMPULUI ÎN ÎNVĂȚAREA AUTOREGLATĂ A STUDENȚILOR

Viorica REABOI-PETRACHI

Universitatea de Stat din Moldova

În contextul reformării sistemului de învățământ reflectat în finalitățile educației din Republica Moldova, au apărut elemente inovatoare susceptibile să genereze un randament sporit al politicilor educaționale. Astfel, pentru a se ajunge în final la un proces de învățare viabil, facil și performant, a fost necesară adoptarea unor principii de acțiune care implică, în ansamblu, managementul timpului, centrat pe formarea și dezvoltarea personalității umane, a abilităților și competențelor.

Cuvinte-cheie: *timp academic, managementul timpului, condițiile timpului, motivația intinsecă/extrinsecă, auto-motivarea.*

CONDITIONS FOR THE ADMINISTRATION OF TIME MANAGEMENT IN AUTHORIZED EDUCATION OF STUDENTS

The context of the reform of the education system reflected in the educational achievements of the Republic of Moldova, innovative elements emerged that are likely to generate a higher return on educational policies. Thus, in order to finally achieve a viable, easy and performing learning process, it was necessary to adopt action principles that involve, as a whole, time management centered on the formation and development of human personality, abilities and skills.

Keywords: *academic time, time management, time conditions, intinse / extrinsic motivation, self-motivation.*

Introducere

Managementul timpului este abordat ca optimizare a proiectării și a planificării propriilor activități prin stabilirea de obiective, care funcționează în favoarea atingerii scopului stabilit, prin planificarea și prioritizarea sarcinilor de scurtă și lungă durată. Dezvoltarea la studenți a unor abilități de control al propriului lor comportament de studiu necesită cunoștințe și abilități, cu privire la procesele și mecanismele care au un rol nemijlocit în managementul personal al activității de învățare – componentă esențială a managementului timpului.

Timpul este una dintre resursele cele mai valoroase ale secolului, de aceea efectele manageriei acestuia nu se vor lăsa așteptate. Astăzi, performanțele academice reprezintă pentru student fundamentul unui viitor prosper și sunt direct proporționale cu calitatea managementului timpului. Principiile managementului se înscriu pe următoarele aliniate interrogative [3]:

- ce sarcini avem de rezolvat;
- care este ordinea de priorități;
- în cât timp trebuie rezolvată fiecare sarcină;
- în ce raport se află obiectivele pe termen scurt cu cele pe termen mediu și rezultatele preconizate;
- care este rezistența la evenimentele perturbatoare și la tendințele de irosire a timpului;
- ce instrument avem prin intermediul căruia monitorizăm realizarea sarcinilor și modul în care ne-am planificat activitatea.

Abordarea demersului științific

Planificarea eficientă a timpului presupune parcurgerea a patru etape:

- 1) stabilirea unui set de obiective axat pe un număr delimitat de domenii de interes ce trebuie rezolvate;
- 2) planificarea activităților specifice îndeplinirii sarcinilor fie pe durata planificată realizării complete a obiectivelor, fie săptămânal sau zilnic;
- 3) stabilirea priorităților, astfel încât acestea să asigure o succesiune logică în îndeplinirea sarcinilor, dar și o corelare între complexitatea sarcinii și timpul alocat îndeplinirii sarcinilor;
- 4) stabilirea de date precise la care să se facă evaluarea cu privire la îndeplinirea sarcinilor [6].

Timpul pe care un cadru didactic îl petrece în instituția superioară poate fi divizat în:

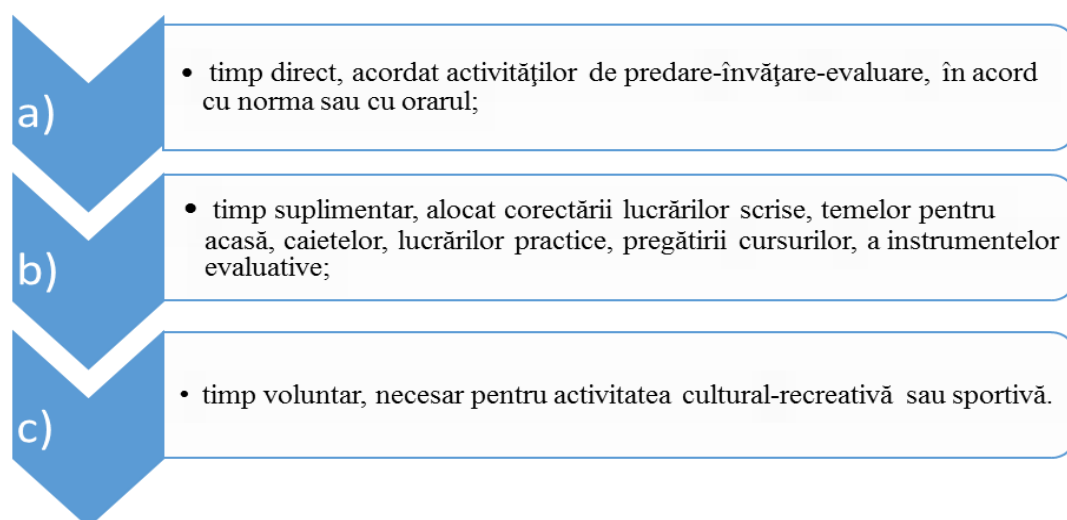

Fig.2. Taxonomia timpului în instituția universitară.

Formarea unor conduite de utilizare și monitorizare a timpului academic ar constitui principala cale de ieșire din impas. Metodologia realizării managementului timpului în învățarea autoreglată a studenților se concretizează prin două elemente directive:

1. *Condiții organizatorice ale MT;*
2. *Condiții psihopedagogice ale MT.*

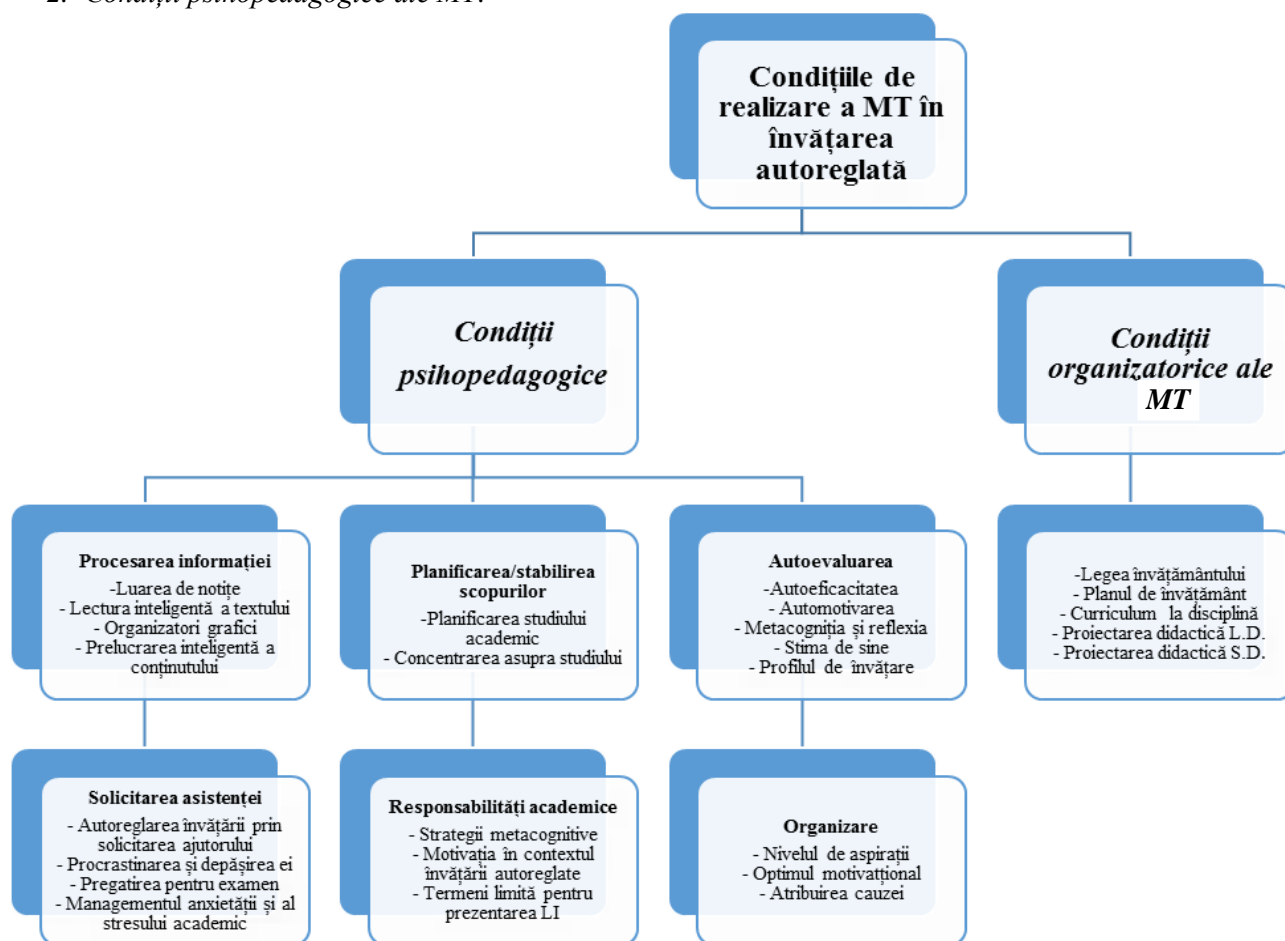

Fig.2. Condițiile de realizare a MT în învățarea autoreglată.

Condițiile organizatorice ale managementului timpului se realizează prin intermediul documentelor universitare – *regulamente de ordine interioară, documente normative-reglatorii, registre, carnete ale studenților.*

Organizarea timpului la nivelul anului de învățământ este concretizată în structura anului universitar, care concretizează succesiunea intervalelor de timp dedicate activităților strict didactice, pentru evaluare și examinare, pentru vacanțe, mai presupune și planificări ale activităților raportate la alte subunități, cum ar fi semestrele.

Organizarea săptămânii universitare presupune o eșalonare a activităților la nivelul săptămânii și se concretizează în orar, care înscrie disciplinele universitare repartizate la nivelul temporalității didactice.

Organizarea unei zile presupune o împărțire a activităților la nivelul unei zile de lucru sau la nivelul unei subunități a acesteia (dat fiind că studentul se poate afla în instituția universitară 4-7 ore), acțiune concretizată în orarul zilei respectiv sau în alte genuri de planificări (vizând activitățile legate de consultații, activități nonformale).

E nevoie de o programare individuală a situației de învățare, iar această exigență ar impune o nouă perspectivă asupra activității cadrului didactic: munca în echipă, organizarea modulară a conținuturilor, autoevaluarea și evaluarea particularizată.

Procesul predării presupune desfășurarea unor episoade relativ precis determinate prin ceea ce în literatura psihopedagogică o regăsim ca *proiectarea didactică*. Fiecare episod se proiectează succesiv, unul după un altul, și determină un nou pas, deschide un timp pentru o nouă acțiune. Acțiunea didactică reușită presupune parcurgerea etapizată, încadrarea în repere de timp prefixate, eficiența acesteia fiind stabilită prin obținerea de realizări maxime în unitatea de timp.

Complementar la funcționarea MT în instituția universitară avem și **condițiile psihopedagogice**, menite să direcționeze învățarea eficientă a studenților în timpul programat pentru activitățile didactice.

În acest context putem vorbi despre stimulii motivaționali care includ interesele, convingerile și idealurile. Fiecare stimul prevede condiții interne ale personalității ce orientează, organizează și protejează intensitatea efortului de învățare.

1) Interesele exprimă orientarea activă și relativ stabilă a personalității spre anumite domenii de activitate, obiecte, persoane. Ele se caracterizează prin stabilitate, varietate și nivel de organizare.

2) Convingerile sunt idei cu o mare valoare motivațională în sfera personalității. Studentul care este convins de o idee, luptă, muncește perseverent și cu implicare totală pentru susținerea și promovarea ei.

3) Idealurile sunt modele mentale de tip participativ, individuale sau colective, cu ajutorul cărora proiectăm în viitor, sub forma unor imagini și idei, anumite finalități. Idealurile sunt forțe psihice care integrează și subordonează întreaga sferă motivațională a personalității, de exemplu: idealul educațional, profesional, moral, estetic.

4) Motivația este unul dintre cele mai importante componente ale învățării educaționale. Nu dispunem de o motivație universală și generală, ci de una orientată mai mult sau mai puțin precis spre rezolvarea sau nerezolvarea unor probleme specifice. Automotivația este un imbold spre învățare și implicare susținută în realizarea sarcinilor pe care le presupune această activitate, este rezultanta unui complex de factori (sociali și culturali), convingeri și valori personale și factori contextuali specifici contextului de învățare [2, p.134]. Cu cât mai multe sunt motivele învățării, cu atât mai puternică și solidă este motivația.

5) Automotivarea presupune utilizarea propriilor gânduri și acțiuni pentru a crește nivelul motivației față de îndeplinirea unei anumite sarcini, fără influența din exterior. Automotivarea își are originea în mai multe surse, atât de ordin cognitiv, cât și emoțional [1].

6) Stiluri de învățare în contextul autoreglării academice, *tipologiile stilurilor de învățare ce au drept cadru de referință autoreglarea învățării* pun la bază concepțiile, orientările și angajamentul studentului în propria învățare și sunt identificate în mediul academic universitar.

Cu referire la studenții instituțiilor de învățământ superior, sunt descrise patru stiluri de învățare calitativ diferite [4]: nedirecționat, direcționat spre reproducere, direcționat de semnificația învățării, direcționat spre aplicare.

7) Luarea notițelor este o deprindere importantă în învățarea independentă și autoreglată, este o strategie cognitivă care poate fi învățată. Prin activitățile ce pot fi clasificate drept luare de notițe se numără: marcarea informației prin subliniere, încercuire, evidențiere (color) în timpul lecturii unui text, înregistrarea informației, notarea ideilor principale în timpul ascultării unei lecții, conferințe, prelegeri sau lecturii unui text [1].

8) Organizatorii grafici – reprezentările grafice sunt instrumente de construcție a înțelegerii prin prelucrarea primară a informațiilor și formarea imaginilor mintale. Organizatorii grafici sunt o modalitate eficientă prin care cei care învață gândesc, vizualizează și își aranjează cunoștințele.

9) Lectura inteligentă a textului este un proces cognitiv complex de decodificare a simbolurilor în intenția de a deduce semnificații, a interpreta înțelesuri (comprehensiunea textului) sau a construi semnificații.

În orice act de învățare intervine întregul psihic, dar dacă în anumite momente predomină un proces, într-o altă fază acest lucru devine mai vizibil. În cazul învățării concentrarea înseamnă gândire. Astfel, vorbim de concentrare care este abilitatea de a direcționa gândirea. Pentru a reuși să avem succese în utilizarea strategiilor, este necesar să ne focusăm atenția asupra învățării.

10) Stîma de sine este o trăsătură de personalitate în raport cu valoarea pe care un individ o atribuie persoanei sale. Pe linia teoriilor echilibrului, stîma de sine este definită ca o funcție a raportului dintre trebuințele satisfăcute și ansamblul trebuințelor resimțite. Pe linia teoriilor comparației sociale, ea este definită ca rezultatul comparației pe care o efectuează subiectul între el însuși și alți indivizi semnificativi pentru el.

11) O cauză frecventă a procrastinării este slaba gestionare a timpului, pentru a reuși se recomandă prioritizarea activităților și trecerea neamănată la lucru asupra sarcinii. De cele mai multe ori, studenții amână sau evită începutul activității, însă motivantă în această situație este autosugestia. Pentru a avea un management al timpului eficient este nevoie de a evita resentimentul – acel comportament evitant dezvoltat în raport cu activitățile apreciate subiectiv de către student.

12) Managementul stresului și anxietății – o condiție ce influențează procesele de cunoaștere, deoarece ele aproape întotdeauna sunt însoțite de trăiri afective, pozitive sau negative, care pot influența rezultatele învățării. Emoțiile exprimă atitudinea evaluativă, personal-subiectivă față de tipul de activitate desfășurată din perspectiva situațiilor actuale, trecute sau a celor prognozate [5].

Concluzii

Condițiile organizatorice și psihopedagogice ale managementului timpului în învățarea autoreglată la studenți reprezintă elemente care conduc studentul spre o învățare eficientă și planificată. Întreg mecanismul de planificare a timpului academic se cristalizează în rezultatele obținute de către subiectul învățării.

Managementul timpului în învățarea autoreglată se confruntă prin necesitatea asigurării unui echilibru permanent, dar dinamic, între condițiile organizatorice ce revin titularului – pe de o parte, și sarcini, competențe și responsabilități – pe de altă parte. Importanța și complexitatea condițiilor psihopedagogice trebuie să găsească acoperire în sfera de cuprindere a autorității (competenței) și responsabilității, în delimitarea și exprimarea clară a sarcinilor date studenților pe unitatea de timp proiectată.

Referințe:

1. FOCȘA-SEMIONOV, S. *Învățarea autoreglată*. Chișinău: Epigraf, 2010.
2. PINTRICH, P.R. Current Issues in Research on Self-regulated Learning: A discussion with Commentaries (Special Issues). In: *Education Psychologist*, no30 (4), p.1-32.
3. TÎRCĂ, A. *Management educațional*. București, 2011.
4. ZIMMERMAN, B.J. *Developing self-regulated learners: Beyond achievement to self-efficacy*. Washington, DC: American Psychological Association.
5. ZIMMERMAN, B.J. *Self-regulated learning and academic achievement: Theory, research, and practice*. New York: Springer-Verlag, 2001.

Date despre autor:

Viorica REABOI-PETRACHI, asistent universitar, Facultatea de Psihologie, Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: reaboiviorica@gmail.com

Prezentat la 24.10.2018